

Л.М. Янчева, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.С. Ковалевська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИТРАТ ГОТЕЛІВ

Проблема узагальнюючої характеристики діяльності сфери готельних послуг пов'язана з організаційними особливостями готельних підприємств, їх структурою та із специфікою і різноманітністю послуг, що надаються. Формування інформаційних ресурсів управління підприємствами готельної галузі вимагає дослідження сутності готельних послуг як економічної та облікової категорії. Визначення готельних послуг як економічної функції підприємств готельного господарства, що полягає в сприянні задоволенню індивідуальних чи колективних потреб без передачі права власності на яке-небудь майно на регіональному, державному та світовому рівнях. Суттєвими для облікового відображення собівартості готельних послуг є такі їх характеристики, як невідчутність, невіддільність від джерела, непостійність якості та незбереження. Урахування наведених особливостей готельних послуг дозволило розробити ефективний інструментарій управління ними на підставі інформації, сформованої в системі бухгалтерського обліку та внутрішнього аудиту підприємств готельного господарства.

Насиченість ринку нерухомості України сегментами з мінімальним терміном окупності, стабільне збільшення попиту на готельні послуги та збільшення капіталу, який може бути вкладений в розвиток готельної індустрії, сприяють динамічному розвитку даного сектора. Аналіз обсягів реалізованих послуг готельно-ресторанними комплексами останніми роками зростає, що свідчить про поступове відновлення ринку готельного сектора. Найбільш впливовий сегмент ринку готельних послуг України посідають підприємства акціонерної форми власності, методичні засади організації обліку та формування звітності на яких потребують особливої уваги не лише з причин ускладнення інформаційного сервісу, а й унаслідок необхідності впровадження у практичну діяльність положень Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Розвиваючи теорію класифікації витрат, визначено, що оскільки в готелі пряме віднесення більшості витрат на конкретну послугу є неможливим, то групування витрат доцільно здійснювати за найбільш

впливовими сегментами готельних підприємств, які пропонується виділяти відповідно до критеріїв виділення звітних господарських сегментів, що використовуються у міжнародній та національній обліковій практиці.

Для оптимізації облікового процесу на підприємствах готельного господарства розроблено структуру параметрів облікової політики готельного підприємства, яка дозволяє отримувати обліково-аналітичні ресурси управління у розрізі виділених звітних господарських сегментів та на їх основі складати сегментарну звітність, що сприяє підвищенню ефективності діяльності без суттєвих змін організаційної структури та значних фінансових вкладень.

Розроблені на підставі всебічного аналізу складу витрат сучасних готельних підприємств наукові положення та практичні рекомендації ведення сегментарного обліку за основним (готельним) та додатковим (ресторанним) сегментами дозволяють обґрунтовано формувати собівартість готельних та ресторанних послуг та підвищити ефективність ціноутворення на послуги готельних підприємств.

В ході дослідження, обґрунтовано віднесення часової, якісної та кількісної складових до ключових характеристик облікової інформації, які впливають на якість проведення внутрішнього аудиту. Відповідно до визначених пріоритетів внутрішнього аудиту в сфері готельного господарства виділено складові його концептуальної моделі та взаємозв'язки з такими елементами інформаційного сервісу підприємств, як облікова та фінансова служби, що сприяло розробці практичних рекомендацій з визначення рівня організації системи внутрішнього аудиту відповідно до типів підприємств готельного господарства та перевірки правильності формування собівартості готельних послуг за сегментами.

Використання інформаційних технологій в організації та обліку діяльності з надання готельних послуг значно впливає на розмір аудиторського ризику, додаючи до традиційних його складових інформаційний ризик. Тому при розробці загальної стратегії внутрішнього аудиту в сфері готельного господарства виділено напрями діяльності готельного підприємства, здійснення яких пов'язано з високим аудиторським ризиком та потребує більшої уваги в системі внутрішнього аудиту та запропоновано механізм оцінки інформаційного ризику внутрішнього аудиту в сфері ресторанного господарства. На підставі аналізу сучасних облікових інформаційних систем та технологій, запропоновано комплекс організаційних заходів й програмних продуктів, які доцільно використовуватися на різних етапах внутрішнього аудиту.